

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอดปกติ 6 สัปดาห์ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ มารดาหลังคลอดปกติ 6 สัปดาห์ ที่มารับบริการตรวจภายหลังคลอด ที่ห้องตรวจหลังคลอด แผนกฝากครรภ์และวางแผนครอบครัว กลุ่มงานสูติ-นรีเวชกรรมและวางแผนครอบครัว จำนวน 164 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้ครบตามจำนวน กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 100 ทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขการเป็นมารดา

ส่วนที่ 3 ข้อมูลบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา

ส่วนที่ 4 ความชุกภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เงื่อนไขของการเป็นมารดา และบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา กับคะแนนภาวะซึมเศร้าของมารดาหลังคลอด

ส่วนที่ 6 ปัจจัยทำนายการเกิดภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน) (n=164)	ร้อยละ
1.อายุ		
16-20 ปี	51	31.10
21-25 ปี	55	33.54
26-30 ปี	40	24.39
31-35 ปี	18	11.97
$\bar{x} = 23.8, S.D. = 5.01, \text{Min} = 16, \text{Max} = 35$		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน) (n=164)	ร้อยละ
2. สถานภาพสมรส		
ยังไม่ได้สมรส	17	10.37
มีคู่สมรส	144	87.80
หม้าย	1	0.61
หย่าร้าง/ หรือแยกกันอยู่	2	1.22
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3	1.83
ประถมศึกษา	43	26.22
มัธยมศึกษาตอนต้น	50	30.49
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	37	22.56
ประกาศนียบัตร/ อนุปริญญา/ ปวส.	13	7.92
ปริญญาตรี	17	10.37
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.61
4. อาชีพของมารดา		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	48	29.26
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	14	8.54
เกษตรกร	10	6.10
รับจ้าง	73	44.51
ข้าราชการ	4	2.44
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	4.88
นักเรียน/ นักศึกษา	1	0.61
อื่น ๆ	6	3.66

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน) (n=164)	ร้อยละ
5. อาชีพของสามี		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7	4.27
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	25	15.24
เกษตรกร	16	9.76
รับจ้าง	96	58.53
ข้าราชการ	8	4.88
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	7	4.27
นักเรียน/ นักศึกษา	4	2.44
อื่น ๆ	1	0.61
6. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	52	31.71
5,000-10,000 บาท	75	45.73
10,000-20,000 บาท	28	17.07
มากกว่า 20,000 บาท	9	5.49
7. รายได้ของครอบครัวได้มาจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ตัวท่าน	48	28.75
สามี	92	55.09
บิดา - มารดา	21	12.57
พี่น้อง	6	3.59
8. ความเพียงพอของรายได้กับค่าใช้จ่าย		
ไม่เพียงพอและเป็นหนี้	23	14.02
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	91	55.49
เพียงพอเหลือเก็บ	50	30.49

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน) (n=164)	ร้อยละ
9. จำนวนบุตรของท่าน (รวมครั้งนี้ด้วย)		
1 คน	102	62.19
2 คน	50	30.49
3 คน	9	5.49
4 คน	1	0.61
5 คน	1	0.61
6 คน	1	0.61
$\bar{x}=1.49$, $S.D.$ = 0.77, Min = 1, Max = 6		
10. ระยะเวลาของการรอคอยการตั้งครรภ์ /การมีบุตรครั้งนี้		
0-3 ปี	144	87.80
4-7 ปี	17	10.37
8-11 ปี	2	1.22
12-15ปี	0	0.00
16-19ปี	1	0.61
$\bar{x}=1.82$, $S.D.$ = 2.19, Min = 0, Max = 19		
11. ช่วงระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน		
ครรภ์แรก	102	62.19
> 0-2 ปี	23	14.03
3-5 ปี	22	13.41
6-8 ปี	12	7.32
9-11 ปี	3	1.83
12-14 ปี	2	1.22
$\bar{x}=1.63$, $S.D.$ = 2.72, Min = 0, Max = 14		

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 23.8 ปี $S.D.$ 5.01 ส่วนใหญ่มีคู่สมรส ร้อยละ 87.80 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 30.49 มารคามีอาชีพรับจ้าง

ร้อยละ 44.51 สามี มีอาชีพรับจ้างเช่นเดียวกัน ร้อยละ 58.53 รายได้ของครอบครัว อยู่ที่ 5,000-10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 45.73 รายได้ของครอบครัวมาจากสามี ร้อยละ 55.09 เพียงพอ แต่ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 55.49 มีจำนวนบุตรรวมครั้งนี้ด้วย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 62.19 ระยะเวลาการรอคอยการตั้งครรภ์/การมีบุตรครั้งนี้ 0-3 ปี ร้อยละ 87.80 โดยมีช่วงเวลาระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน > 0-2 ปี ร้อยละ 14.03

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขการเป็นมารดา

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลเงื่อนไขของการเป็นมารดา

เงื่อนไขของการเป็นมารดา	จำนวน (คน) (n=164)	ร้อยละ
1. ด้านมารดา		
1.1 การฝากครรภ์		
- ได้ฝากครรภ์	159	96.95
- ไม่ได้ฝากครรภ์	5	3.05
1.2 การรอคลอดบุตรครั้งนี้ ตั้งแต่เริ่มเจ็บครรภ์		
- ไม่เกิน 20 ชั่วโมง	128	78.05
- นานเกินกว่า 20 ชั่วโมง	36	21.95
1.3 ความรู้สึกในช่วงรอคลอด		
- เฉย ๆ	25	15.24
- ไม่สุขสบาย	49	29.88
- ทุกข์ทรมาน	90	54.88
1.4 ความรู้สึกต่อการเผชิญกับความเจ็บปวดขณะคลอด		
- เป็นธรรมชาติของการคลอดที่ต้องเจ็บปวด	118	71.95
- เจ็บปวดมากจนทำให้รู้สึกเข็ดกับการคลอดบุตร ครั้งต่อไป	46	28.05
1.5 ความต้องการมีบุตรภายหลังทราบว่าตนเองตั้งครรภ์		
- ต้องการ	142	86.59
- ไม่ต้องการ	22	13.41

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เงื่อนไขของการเป็นมารดา	จำนวน (คน) (n=164)	ร้อยละ
1. ด้านมารดา (ต่อ)		
1.6 การวางแผนการมีบุตรครั้งนี้		
- วางแผน	122	74.39
- ไม่ได้วางแผน	42	25.61
1.7 เพศของบุตรที่เกิดตรงตามความต้องการ		
- ตรงตามความต้องการ	139	84.76
- ไม่ตรงตามความต้องการ	25	15.24
1.8 ความรู้ ทักษะ และมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นมารดา		
- มี	144	87.80
- ไม่มี	20	12.20
1.9 ความมั่นใจที่จะดูแลบุตร		
- มั่นใจ	162	98.78
- ไม่มั่นใจ	2	1.22
1.10 ผลกระทบต่อการเลี้ยงดูหรือสัมพันธภาพกับบุตรเมื่อ กลับไปทำงาน		
- ไม่มี	146	89.02
- มี	18	11.98

จากตารางที่ 2 พบว่าเงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านมารดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการฝากครรภ์ ร้อยละ 96.95 ซึ่งในการรอคลอดบุตรครั้งนี้ตั้งแต่เริ่มเจ็บครรภ์จนกระทั่งคลอดใช้เวลาไม่เกิน 20 ชั่วโมง ร้อยละ 78.05 ขณะรอคลอด รู้สึกทุกข์ ทรมาน ร้อยละ 54.88 รู้สึกลัว การเจ็บปวดขณะคลอดเป็นเรื่องธรรมชาติของการคลอด ร้อยละ 71.95 มีความต้องการภายหลังทราบว่าตนเองตั้งครรภ์ ร้อยละ 86.59 มีการวางแผนการมีบุตรครั้งนี้ ร้อยละ 74.39 เพศของบุตรครั้งนี้ตรงตามความต้องการ ร้อยละ 84.76 มีความรู้ ทักษะ และมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นมารดา ร้อยละ 87.80 มีความมั่นใจในการดูแลบุตร ร้อยละ 98.78 และเมื่อกลับไปทำงานแล้วจะไม่มีผลกระทบต่อการเลี้ยงดูบุตรหรือสัมพันธภาพกับบุตร ร้อยละ 89.02

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลเงื่อนไขของการเป็นมารดา

เงื่อนไขการเป็นมารดา	จำนวน (คน) (n=164)	ร้อยละ
2. ด้านสามี- ครอบครัว		
2.1 สามี/ พ่อของเด็ก ต้องการมีบุตรครั้งนี้		
- ต้องการ	161	98.17
- ไม่ต้องการ	3	1.83
2.2 สามี/ พ่อของเด็ก มีความพร้อมที่จะมีบุตร		
- พร้อม	158	96.34
- ไม่พร้อม	6	3.66
2.3 เพศของบุตรที่เกิดตรงตามความต้องการของสามี/ พ่อของเด็ก		
- ตรงตามความต้องการ	130	79.27
- ไม่ตรงตามความต้องการ	34	20.73
2.4 การสนับสนุนและดูแลทุกข์สุขจากครอบครัวของมารดา		
- ได้รับ	159	96.95
- ไม่ได้รับ	5	3.05
2.5 การสนับสนุนและดูแลทุกข์สุขจากครอบครัว ของสามี/ พ่อของเด็ก		
- ได้รับ	153	93.29
- ไม่ได้รับ	11	6.71
2.6 ความรักใคร่ฉันท์สามี-ภรรยาภายหลังการคลอดบุตร		
- เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น	160	97.56
- เปลี่ยนแปลงไปในทางที่แย่ลง	4	2.44
2.7 ท่านได้รับการดูแลช่วยเหลือจากสามี/ พ่อของเด็ก		
- ดี	162	98.78
- ไม่ดี	2	1.22

จากตารางที่ 3 เงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านสามี-ครอบครัว พบว่า สามี/ พ่อของเด็ก ส่วนใหญ่ ต้องการมีบุตรครั้งนี้ ร้อยละ 98.17 มีความพร้อมที่จะมีบุตร ร้อยละ 96.34 เพศของบุตรที่

เกิดตรงตามความต้องการของสามี/ พ่อของเด็ก ร้อยละ 79.27 สำหรับการสนับสนุนจากครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับการสนับสนุนและดูแลทุกข์สุขจากครอบครัวของตัวเอง ร้อยละ 96.95 ได้รับการสนับสนุนและดูแลทุกข์สุขจากครอบครัวสามี/พ่อของเด็ก ร้อยละ 93.29 ภายหลังการคลอดบุตร ความรักใคร่ฉันท์สามี-ภรรยาดีขึ้น ร้อยละ 97.56 และได้รับการดูแลช่วยเหลือจากสามี/พ่อของเด็ก ร้อยละ 98.78

ส่วนที่ 3 ข้อมูลบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา
บริบทที่ 1

บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (n=164)
บริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา		
1.1 แยกทางกับสามี		
- มี	8	4.88
- ไม่มี	156	95.12
1.2 ย้ายที่อยู่		
- มี	35	21.34
- ไม่มี	129	78.66
1.3 สูญเสียหน้าที่การงาน		
- มี	28	17.03
- ไม่มี	136	82.93
1.4 สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก		
- มี	15	9.15
- ไม่มี	149	90.85

จากตารางที่ 4 บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา ในบริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ แยกทางกับสามี ร้อยละ 4.88 ย้ายที่อยู่ ร้อยละ 21.34 สูญเสียหน้าที่การงาน ร้อยละ 17.03 และสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก ร้อยละ 9.15

ตารางที่ 5 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา
บริบทที่ 2

บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา	จำนวน (คน) (n=164)	ร้อยละ
บริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพภายหลังคลอด		
2.1 รับประทานอาหารที่มีคุณค่าและมีประโยชน์		
- ใช่	159	96.95
- ไม่ใช่	5	3.05
2.2 จดหรือลงทะเบียนการดื่มกาแฟ ของหมักคอง สุรา ของมีนเมา และบุหรี่		
- จด	155	94.51
- ไม่จด	9	5.49
2.3 ดูแลรักษาความสะอาดของแผลฝีเย็บ และอวัยวะสืบพันธุ์ ตามคำแนะนำที่ได้จากโรงพยาบาล		
- ใช่	162	98.78
- ไม่ใช่	2	1.22
2.4 จดเว้นการมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 สัปดาห์หลังคลอด		
- ใช่	152	92.68
- ไม่ใช่	12	7.32

จากตารางที่ 5 บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา ในบริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพภายหลังคลอด ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รับประทานอาหารที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ ร้อยละ 96.95 จดหรือลงทะเบียนการดื่มกาแฟ ของหมักคอง สุราของมีนเมา และบุหรี่ ร้อยละ 94.51 ดูแลรักษาความสะอาดของแผลฝีเย็บ และอวัยวะสืบพันธุ์ตามคำแนะนำที่ได้จากโรงพยาบาล ร้อยละ 98.78 และจดเว้นการมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 สัปดาห์หลังคลอด ร้อยละ 92.68

ส่วนที่ 4 ความชุกภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่มีภาวะซึมเศร้าและมีภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

ภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด	จำนวน (คน) (n=164)	ร้อยละ
กลุ่มที่ไม่มีภาวะซึมเศร้าหลังคลอด	147	89.63
กลุ่มที่มีภาวะซึมเศร้าหลังคลอด	17	10.37

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะซึมเศร้าหลังคลอด คิดเป็นร้อยละ 10.37 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีภาวะซึมเศร้าหลังคลอด คิดเป็นร้อยละ 89.63

ตารางที่ 7 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่ไม่มีภาวะซึมเศร้าและมีภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

ปัจจัยส่วนบุคคล (n=164)	ไม่มีภาวะซึมเศร้า		มีภาวะซึมเศร้า	
	จำนวน (n= 147)	ร้อยละ	จำนวน (n= 17)	ร้อยละ
1. อายุ				
16-20 ปี	46	31.29	5	29.41
21-25 ปี	48	32.66	7	41.18
26-30 ปี	37	25.17	3	17.65
31-35 ปี	16	10.88	2	11.76
2. สถานภาพสมรส				
ยังไม่ได้สมรส	15	10.20	2	11.76
มีคู่สมรส	130	88.44	14	82.36
หม้าย	1	0.68	0	0.00
หย่าร้าง / หรือแยกกันอยู่	1	0.68	1	5.88

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล (n=164)	ไม่มีภาวะซึมเศร้า		มีภาวะซึมเศร้า	
	จำนวน (n= 147)	ร้อยละ	จำนวน (n= 17)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา				
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3	2.04	0	0.00
ประถมศึกษา	39	26.53	4	23.52
มัธยมศึกษาตอนต้น	43	29.25	7	41.18
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	34	23.13	3	17.65
ประกาศนียบัตร/ อนุปริญญา/ ปวส.	13	8.85	0	0.00
ปริญญาตรี	14	9.52	3	17.65
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.68	0	0
4. อาชีพของมารดา				
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	44	29.94	4	23.53
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	10	6.80	4	23.53
เกษตรกร	10	6.80	0	0.00
รับจ้าง	66	44.90	7	41.18
ข้าราชการ	3	2.04	1	5.88
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	5.44	0	0.00
นักเรียน/ นักศึกษา	1	0.68	0	0.00
อื่น ๆ	5	3.40	1	5.88
5. อาชีพของสามี				
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	7	4.76	0	0.00
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	19	12.93	6	35.29
เกษตรกร	15	10.20	1	5.88
รับจ้าง	90	61.23	6	35.29
ข้าราชการ	5	3.40	3	17.65
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	7	4.76	0	0.00
นักเรียน/ นักศึกษา	4	2.72	0	0.00
อื่น ๆ	0	0.00	1	5.88

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล (n=164)	ไม่มีภาวะซึมเศร้า		มีภาวะซึมเศร้า	
	จำนวน (n= 147)	ร้อยละ	จำนวน (n= 17)	ร้อยละ
6. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน				
ต่ำกว่า 5,000 บาท	47	31.97	5	29.41
5,000-10,000 บาท	70	47.62	5	29.41
10,000-20,000 บาท	25	17.01	3	17.65
มากกว่า 20,000 บาท	5	3.40	4	23.53
7. รายได้ของครอบครัวได้มาจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
ตัวท่าน	44	29.33	4	23.53
สามี	85	56.67	7	41.18
บิดา-มารดา	18	12.00	3	17.65
พี่น้อง	3	2.00	3	17.65
8. ความเพียงพอของรายได้กับค่าใช้จ่าย				
ไม่เพียงพอและเป็นหนี้	19	12.93	4	23.53
เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ	83	56.46	8	47.06
เพียงพอเหลือเก็บ	45	36.61	5	29.41
9. จำนวนบุตรของท่าน (รวมครั้งนี้ด้วย)				
1 คน	93	63.27	9	52.94
2 คน	43	29.25	7	41.18
3 คน	8	5.44	1	5.88
4 คน	1	0.68	0	0.00
5 คน	1	0.68	0	0.00
6 คน	1	0.68	0	0.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล (n=164)	ไม่มีภาวะซึมเศร้า		มีภาวะซึมเศร้า	
	จำนวน (n= 147)	ร้อยละ	จำนวน (n= 17)	ร้อยละ
10.ระยะเวลาของการรอคอยการตั้งครรภ์/การมีบุตรครั้งนี้				
0-3 ปี	129	87.76	15	88.24
4-7 ปี	15	10.20	2	11.76
8-11 ปี	2	1.36	0	0.00
12-15ปี	0	0.00	0	0.00
16-19ปี	1	0.68	0	0.00
11. ช่วงระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน				
ครรภ์แรก	93	63.27	9	52.94
> 0-2 ปี	20	13.61	3	17.65
3-5 ปี	20	13.61	2	11.76
6-8 ปี	9	6.11	3	17.65
9-11 ปี	3	2.04	0	0.00
12-14 ปี	2	1.36	0	0.00

จากตารางที่ 7 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด พบว่าส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 21-25 ปี ร้อยละ 41.18 มีคู่สมรส ร้อยละ 82.36 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 41.18 มารดามีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 41.18 สามี มีอาชีพรับจ้าง และค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 35.29 และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และอยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 29.41 รายได้ของครอบครัวได้มาจากสามีเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 41.18 รายได้ของครอบครัวมีความเพียงพอกับค่าใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 47.06 มีบุตร 1 คน ร้อยละ 52.94 ระยะเวลาของการรอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้อยู่ในช่วง 0-3 ปี ร้อยละ 88.24 และช่วงระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน > 0-2 ปี และ 6-8 ปี ร้อยละ 17.65

ตารางที่ 8 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านมารดา
ที่ไม่มีภาวะซึมเศร้า และมีภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

เงื่อนไขของการเป็นมารดา (n=164)	ไม่มีภาวะซึมเศร้า		มีภาวะซึมเศร้า	
	จำนวน (n=147)	ร้อยละ	จำนวน (n=17)	ร้อยละ
1. ด้านมารดา				
1.1 การฝากครรภ์				
ได้ฝากครรภ์	142	96.59	17	100
ไม่ได้ฝากครรภ์	5	3.41	0	0.00
1.2 การรอคอยบุตรครั้งนี้ ตั้งแต่เริ่มเจ็บครรภ์ จนกระทั่งคลอด นานเกิน 20 ชั่วโมง				
ไม่เกิน 20 ชั่วโมง	115	78.24	13	76.48
นานเกินกว่า 20 ชั่วโมง	32	21.76	4	23.52
1.3 ความรู้สึกในช่วงรอคอย				
เฉย ๆ	23	15.64	2	11.77
ไม่สุขสบาย	43	29.25	6	35.29
ทุกข์ทรมาน	81	55.11	9	52.94
1.4 ความรู้สึกต่อการเผชิญกับความเจ็บปวดขณะคลอด				
เป็นธรรมชาติของการคลอดที่ ต้องเจ็บปวด	108	73.46	10	58.82
เจ็บปวดมากจนทำให้รู้สึกเข็ดกับ การคลอดบุตรครั้งต่อไป	39	26.54	7	41.18
1.5 ความต้องการมีบุตรภายหลังทราบว่าตนเองตั้งครรภ์				
ต้องการ	128	87.07	14	64.71
ไม่ต้องการ	19	12.93	3	35.29
1.6 การวางแผนการมีบุตรครั้งนี้				
วางแผน	111	75.51	11	9.02
ไม่ได้วางแผน	36	24.49	6	14.29

ตารางที่ 8 (ต่อ)

เงื่อนไขของการเป็นมารดา (n=164)	ไม่มีภาวะซึมเศร้า		มีภาวะซึมเศร้า	
	จำนวน (n=147)	ร้อยละ	จำนวน (n=17)	ร้อยละ
1. ด้านมารดา (ต่อ)				
1.7 เพศของบุตรที่เกิดตรงตามความต้องการ				
ตรงตามความต้องการ	127	86.39	12	70.59
ไม่ตรงตามความต้องการ	20	13.61	5	29.41
1.8 ความรู้ ทักษะ และมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นมารดา				
มี	131	89.12	13	76.47
ไม่มี	16	10.88	4	23.53
1.9 ความมั่นใจที่จะดูแลบุตร				
มั่นใจ	146	99.32	16	94.12
ไม่มั่นใจ	1	0.68	1	5.88
1.10 ผลกระทบต่อการเลี้ยงดูหรือสัมพันธภาพกับบุตรเมื่อกลับไปทำงาน				
ไม่มี	131	89.12	15	88.24
มี	16	10.88	2	11.76

จากตารางที่ 8 เงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านมารดา ที่มีภาวะซึมเศร้าหลังคลอด พบว่า ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง มีการฝากครรภ์ ร้อยละ 100 ในการรอคลอดบุตรครั้งนี้ตั้งแต่เริ่มเจ็บครรภ์จนกระทั่งคลอด ใช้เวลาไม่เกิน 20 ชั่วโมง ร้อยละ 76.48 ขณะรอคลอดรู้สึกทุกข์ทรมาน ร้อยละ 52.94 การเผชิญกับการเจ็บปวดขณะคลอด รู้สึกว่าการเจ็บปวดขณะคลอดเป็นเรื่องธรรมดาของการคลอด ร้อยละ 58.82 มีความต้องการบุตรภายหลังทราบว่าตนเองตั้งครรภ์ ร้อยละ 82.35 มีการวางแผนการมีบุตรครั้งนี้ ร้อยละ 64.71 เพศของบุตรที่เกิดตรงตามความต้องการ ร้อยละ 70.59 มีความรู้ ทักษะ และมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นมารดา ร้อยละ 76.47 มีความมั่นใจในการดูแลบุตร ร้อยละ 94.12 ไม่มีผลกระทบต่อการเลี้ยงดูบุตรหรือสัมพันธภาพกับบุตรเมื่อกลับไปทำงานแล้ว ร้อยละ 88.24

ตารางที่ 9 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านสามี-
ครอบครัว ที่ไม่มีภาวะซึมเศร้า และมีภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

เงื่อนไขของการเป็นมารดา (n=164)	ไม่มีภาวะซึมเศร้า		มีภาวะซึมเศร้า	
	จำนวน (n=147)	ร้อยละ	จำนวน (n=17)	ร้อยละ
2.ด้านสามี-ครอบครัว				
2.1 สามี/ พ่อของเด็ก ต้องการมีบุตรครั้งนี้				
ต้องการ	144	97.96	17	100
ไม่ต้องการ	3	2.04	0	0.00
2.2 สามี/ พ่อของเด็ก มีความพร้อมที่จะมีบุตร				
พร้อม	142	96.60	16	94.12
ไม่พร้อม	5	3.40	1	5.88
2.3 เพศของบุตรที่เกิดตรงตามความต้องการของสามี/พ่อของเด็ก				
ตรงตามความต้องการ	119	80.95	11	64.71
ไม่ตรงตามความต้องการ	28	19.05	6	35.29
2.4 การสนับสนุนและดูแลทุกข์สุขจากครอบครัวของมารดา				
ได้รับ	144	97.96	15	88.24
ไม่ได้รับ	3	2.04	2	11.76
2.5 การสนับสนุนและดูแลทุกข์สุขจากครอบครัวของสามี/ พ่อของเด็ก				
ได้รับ	139	94.56	14	82.35
ไม่ได้รับ	8	5.44	3	17.65
2.6 ความรักใคร่ฉันท์สามี-ภรรยาภายหลังการคลอดบุตร				
เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น	143	97.28	17	100
เปลี่ยนแปลงไปในทางที่แย่ลง	4	2.72	0	0.00
2.7 ท่านได้รับการดูแลช่วยเหลือจากสามี/ พ่อของเด็ก				
ดี	145	98.64	17	100
ไม่ดี	2	1.36	0	0.00

จากตารางที่ 9 เงื่อนไขของการเป็นมารดา ในด้านสามี-ครอบครัว ของกลุ่มตัวอย่างที่มีภาวะซึมเศร้าหลังคลอด พบว่าสามี/ พ่อของเด็กความต้องการมีบุตรครั้งนี้ ร้อยละ 100 มีความพร้อมที่จะมีบุตร ร้อยละ 94.12 เพศของบุตรที่เกิดตรงตามความต้องการของสามี/ พ่อของเด็ก ร้อยละ 64.71 ได้รับการสนับสนุนและดูแลทุกข์สุขจากครอบครัวของตัวเอง ร้อยละ 88.24 ได้รับการสนับสนุนและดูแลทุกข์สุขจากครอบครัวสามี/ พ่อของเด็ก ร้อยละ 82.35 ความรักใคร่ฉันท์สามี-ภรรยาภายหลังการคลอดบุตร เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ร้อยละ 100 และ ได้รับการดูแลช่วยเหลือจากสามี/ พ่อของเด็ก ร้อยละ 100

ตารางที่ 10 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา
บริบทที่ 1 ที่ไม่มีภาวะซึมเศร้าและมีภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา (n=164)	ไม่มีภาวะซึมเศร้า		มีภาวะซึมเศร้า	
	จำนวน (n=147)	ร้อยละ	จำนวน (n=17)	ร้อยละ
บริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นเกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา				
1.1 แยกทางกับสามี				
มี	7	7.46	1	5.88
ไม่มี	140	95.24	16	94.12
1.2 ย้ายที่อยู่				
มี	26	17.69	9	52.94
ไม่มี	121	82.31	8	47.06
1.3 สูญเสียหน้าที่การงาน				
มี	20	13.61	8	47.06
ไม่มี	127	86.39	9	52.94
1.4 สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก				
มี	12	8.16	3	17.65
ไม่มี	135	91.84	14	82.35

จากตารางที่ 10 บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดาในบริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นเกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา ของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีภาวะซึมเศร้าหลังคลอด พบว่า แยกทาง

กับสามี ร้อยละ 5.88 ย้ายที่อยู่ ร้อยละ 52.94 สูญเสียหน้าที่การงาน ร้อยละ 47.06 และสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก ร้อยละ 17.65

ตารางที่ 11 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา
บริบทที่ 2 ที่ไม่มีภาวะซึมเศร้าและมีภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา (n=164)	ไม่มีภาวะซึมเศร้า		มีภาวะซึมเศร้า	
	จำนวน (n=147)	ร้อยละ	จำนวน (n=17)	ร้อยละ
บริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพภายหลังคลอด				
2.1 รับประทานอาหารที่มีคุณค่าและมีประโยชน์				
ใช่	144	97.96	15	88.24
ไม่ใช่	3	2.04	2	11.76
2.2 งดหรือลดเว้นการดื่มกาแฟ ของหมักดอง สุรา ของมันเมา และบุหรี่				
งด	139	94.56	16	94.12
ไม่งด	8	5.44	1	5.88
2.3 ดูแลรักษาความสะอาดของแผลฝีเย็บ และอวัยวะสืบพันธุ์ ตามคำแนะนำที่ได้จากโรงพยาบาล				
ใช่	147	100	15	88.24
ไม่ใช่	0	0	2	11.76
2.4 งดเว้นการมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 สัปดาห์หลังคลอด				
ใช่	140	95.24	12	70.59
ไม่ใช่	7	4.76	5	29.41

จากตารางที่ 11 บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา ในบริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพภายหลังคลอดของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีภาวะซึมเศร้าหลังคลอด พบว่า รับประทานอาหารที่มีคุณค่า และมีประโยชน์ ร้อยละ 88.24 งด หรือลดเว้น การดื่มกาแฟ ของหมักดอง สุรา ของมันเมา และบุหรี่ ร้อยละ 94.12 ดูแลรักษาความสะอาดของแผลฝีเย็บ และอวัยวะสืบพันธุ์ ตามคำแนะนำที่ได้จากโรงพยาบาล ร้อยละ 88.24 และงดเว้นการมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 สัปดาห์หลังคลอด ร้อยละ 70.59

ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจอใจของการเป็นมารดา และบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา กับคะแนนภาวะซึมเศร้าของมารดาหลังคลอด

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด โดยใช้สถิติ Spearman's Rank Correlation Coefficients

ปัจจัยส่วนบุคคล	ภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด	
	<i>r</i>	<i>p-value</i>
สถานภาพสมรส	0.038	0.630
ระดับการศึกษา	-0.068	0.383
อาชีพของมารดา	0.079	0.313
อาชีพของสามี	0.018	0.822
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	0.024	0.763
ความเพียงพอของรายได้กับค่าใช้จ่าย	-0.088	0.246

r (Spearman's Rank Correlation Coefficients)

หมายเหตุ ข้อตกลงเบื้องต้นในการทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติ Spearman's Rank

Correlation Coefficients ตัวแปรทั้ง 2 เป็นตัวแปรที่มีการวัดในระดับอันดับ (Ordinal Scale) หรือตัวแปรหนึ่งเป็นตัวแปรที่มีการวัดในระดับอันดับ/ อัตราส่วน (Interval/ Ratio Scale) อีกตัวแปรหนึ่งเป็นตัวแปรที่มีการวัดในระดับอันดับ (Ordinal Scale) ในการคำนวณหาความสัมพันธ์ จะต้องมีการจัดลำดับของคะแนน (ถ้าคะแนนยังไม่เป็นการเรียงลำดับ) (จุฬาลักษณ์ บารมี, 2551) การศึกษาครั้งนี้จึงได้แปลงตัวแปรต้น คือ สถานภาพสมรส และอาชีพ จากตัวแปรระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) เป็นตัวแปรระดับอันดับ (Ordinal Scale) ได้ดังนี้

สถานภาพสมรส

1. ไม่มีคู่สมรส ได้แก่ ยังไม่ได้สมรส เป็นหม้าย และหย่าร้าง/ หรือแยกกันอยู่
2. มีคู่สมรส

อาชีพ

1. ไม่มีรายได้ ได้แก่ ไม่ได้ประกอบอาชีพ และนักเรียน/ นักศึกษา
2. มีรายได้ไม่แน่นอน ได้แก่ ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร และรับจ้าง
3. มีรายได้ประจำ ได้แก่ ข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ

และตามข้อตกลงเบื้องต้นของตัวแปรตาม ที่มีการวัดระดับอันตรภาคขึ้นไป ต้องมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ซึ่งสามารถทดสอบได้โดยใช้ สถิติ Kolmogorov-Smirnov (K-S) และ Shapiro-Wilks ได้ผลดังนี้ คะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด ค่าของ Kolmogorov-Smirnov ที่คำนวณได้ = 0.006 และ Shapiro-Wilks ที่คำนวณได้ = 0.012 ซึ่งค่า *p-value* ที่ได้จากการทดสอบทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นข้อมูลมีการแจกแจงไม่เป็นแบบปกติ ทั้งนี้สถิติ Kolmogorov-Smirnov (K-S) และ Shapiro-Wilks มีความไวต่อการทดสอบ มักมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อมีกลุ่มตัวอย่างมาก ซึ่งทำให้เป็นไปได้ว่าข้อมูลมีการแจกแจงไม่เป็นแบบปกติ ทั้งๆที่ความเป็นจริง ข้อมูลอาจเบี่ยงเบนไปจากการแจกแจงแบบโค้งปกติเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้นจึงทำการทดสอบโดยใช้ สถิติ Fisher Skewness Coefficient & Fisher Kurtosis Coefficient และเทียบค่าที่ได้กับค่า Critical Value ของสถิติ Z- test สำหรับ 2-tailed ค่าที่คำนวณได้

$$\text{Skewness coefficient} = 0.305/0.190 = 1.61$$

$$\text{Kurtosis coefficient} = -0.409/0.377 = -1.08$$

ค่าที่ได้ทั้ง Fisher Skewness Coefficient & Fisher Kurtosis Coefficient มีค่าอยู่ในช่วง -1.96 และ +1.96 ซึ่งค่าที่คำนวณได้ไม่เกินขอบเขต ± 1.96 (สำหรับ $\alpha = 0.05$) แสดงว่าข้อมูลมีการแจกแจงเป็นแบบปกติ (จุฬาลักษณ์ บารมี, 2551) ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น สามารถใช้สถิติวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ได้

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลในส่วนของ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพของมารดาหลังคลอด อาชีพของสามี รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้กับค่าใช้จ่าย กับคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด โดยใช้ สถิติ Spearman's Rank Correlation Coefficients ในการหาความสัมพันธ์ พบว่าสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพของมารดาหลังคลอด อาชีพของสามี รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้กับค่าใช้จ่าย ไม่มีความสัมพันธ์ กับคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจื่อนใจของการเป็นมารดา และบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา กับคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

ตัวแปร	ภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด	
	<i>r</i>	<i>p-value</i>
1. อายุ	0.040	0.607
2. จำนวนบุตร	0.025	0.753
3. ระยะเวลาการรอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้	-0.020	0.804
4. ระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน	0.067	0.394
5. เจื่อนใจของการเป็นมารดา ด้านมารดา	-0.233**	0.003
6. เจื่อนใจของการเป็นมารดา ด้านสามี-ครอบครัว	-0.187*	0.016
7. บริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา	0.333**	0.000
8. บริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพภายหลังคลอด	-0.262**	0.001

(*r* = Pearson's Correlation Coefficients) **p* < .05, ***p* < .01

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลในส่วนของคุณจำนวนบุตร ระยะเวลาการรอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้ ระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน กับคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด โดยใช้สถิติ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficients) พบว่า อายุ จำนวนบุตร ระยะเวลาการรอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้ ระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนภาวะซึมเศร้าของมารดาหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจื่อนใจของการเป็นมารดาในด้านมารดา กับคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด พบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด ($r = -0.233$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $p\text{-value} < 0.01$ การที่มารดาหลังคลอดมีเจื่อนใจของการเป็นมารดาที่ดี จะมีคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอดต่ำลง นั่นแสดงว่าโอกาสที่จะเกิดภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอดก็น้อยลง เจื่อนใจของการเป็นมารดา ด้านสามี-ครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

($r = -0.187$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $p\text{-value} < 0.05$ แสดงว่าการมีเงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านสามี-ครอบครัวที่ดี จะมีคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอดต่ำลง โอกาสที่จะเกิดภาวะซึมเศร้าในมารดา หลังคลอดก็น้อยลง ความสัมพันธ์ระหว่างบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา บริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมามีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด ($r = 0.333$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $p\text{-value} < 0.01$ การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิต ในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมามี เช่น แยกทางกับสามี ย้ายที่อยู่ สูญเสียหน้าที่การงาน และสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก จะมีคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอดสูงขึ้น แสดงว่าโอกาสที่จะเกิดภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอดได้มากขึ้น และบริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพภายหลังคลอด มีความสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด ($r = -0.262$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $p\text{-value} < 0.01$ การที่มารดามีการดูแลสุขภาพภายหลังคลอดที่ดี จะมีคะแนนภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอดต่ำลง แสดงว่ามารดาที่มีการดูแลสุขภาพภายหลังคลอดที่ดี จะมีโอกาสเกิดภาวะซึมเศร้าได้น้อยลง

ตารางที่ 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดโดยแสดงในรูปของเมตริกซ์สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix)

ตัวแปร	อายุ	จำนวน	ระยะ เวลา	ระยะ ห่าง	บุคคล	สังคม/ สามี	บริบท ที่ 1	บริบท ที่ 2
1. อายุ	1.00							
2. จำนวนบุตร	.432**	1.00						
3. ระยะเวลา	.237**	.408**	1.00					
4. ระยะห่าง	.549**	.617**	.431**	1.00				
5. มารดา	.176*	.035	-.076	.045	1.00			
6. สามี-ครอบครัว	.052	-.039	-.058	-.040	.270**	1.00		
7. บริบทที่ 1	-.083	.085	.008	.144	-.211**	-.103	1.00	
8. บริบทที่ 2	.176*	.043	-.080	.023	.241**	.127	-.296**	1.00

* $p < .05$, ** $p < .01$

หมายเหตุ 1. อายุ

2. จำนวนบุตร

3. ระยะเวลาการรอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้

4. ระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน
5. เงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านมารดา
6. เงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านสามี-ครอบครัว
7. บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา บริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา
8. บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา บริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพภายหลังคลอด

จากตารางที่ 14 เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดว่ามีความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ ซึ่งตัวแปรอิสระทั้งหมดจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (ไม่มี Multicollinearity) ทำการทดสอบโดยวิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัว พบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 12 คู่ โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.175 ถึง 0.617 โดยไม่เกิด Multicollinearity เพราะค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เกิน 0.85 (จุฬาลักษณ์ บารมี, 2551) และจากการตรวจสอบพบว่าข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ Assumptions ครบตามเกณฑ์ที่จะใช้สถิติการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ได้

อายุมีความสัมพันธ์ทางบวก กับจำนวนบุตร ระยะเวลารอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้ ระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน เงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านมารดา และบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา บริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพภายหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.432, 0.237, 0.549, 0.176, 0.176, p < 0.01, 0.05$ ตามลำดับ) จำนวนบุตรมีความสัมพันธ์ทางบวก กับระยะเวลารอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้ และระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.408, 0.617, p < 0.01$ ตามลำดับ) ระยะเวลารอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้ มีความสัมพันธ์ทางบวก กับระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.431, p < 0.01$) เงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวก กับเงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านสามี-ครอบครัว และบริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพภายหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.270, 0.241, p < 0.01$ ตามลำดับ) เงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านมารดา มีความสัมพันธ์ทางลบ กับบริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดาทั้งบริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.211, p < 0.01$) บริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ทางลบ กับบริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพภายหลังคลอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.296, p < 0.01$)

ส่วนที่ 6 ปัจจัยทำนายการเกิดภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเพื่อทำนายภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด โดยวิธี Standard Regression

ตัวแปรทำนาย	<i>b</i>	<i>S.E._b</i>	<i>Beta</i>	<i>T</i>
อายุ (X_1)	0.116	0.071	0.148	1.633
จำนวนบุตร (X_2)	-0.041	0.482	0.008	-0.085
ระยะเวลาการรอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้ (X_3)	-0.147	0.149	-0.082	-0.983
ระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน (X_4)	-0.008	0.152	-0.005	-0.051
เงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านมารดา (X_5)	-0.358	0.204	-0.139	-1.756
เงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านสามี- ครอบครัว (X_6)	-0.610	0.402	-0.114	-1.517
บริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา (X_7)	1.270*	0.391	0.256*	3.249*
บริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพกายหลังคลอด (X_8)	-1.489*	0.684	-0.171*	-2.177*
(Constant)	17.066	3.750	-	4.551
$R = 0.437$ $R^2 = 0.191$ $F(8, 155) = 4.573^{**}$ $S.E._{est} = 3.635$				

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

จากตารางที่ 15 พบว่า อายุ จำนวนบุตร ระยะเวลาการรอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้ ระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน เงื่อนไขของการเป็นมารดา ด้านมารดา ด้านสามี-ครอบครัว บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา ในบริบทที่ 1 การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา และบริบทที่ 2 การดูแลสุขภาพกายหลังคลอด เป็นตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด ได้ร้อยละ 19.1 ($R^2 = 0.191$) โดยการมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี ที่ผ่านมา มีความสามารถในการทำนายภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอดได้ดีที่สุด ($Beta = 0.256, p < 0.05$) รองลงมา คือการดูแลสุขภาพกายหลังคลอด ($Beta = -0.171, p < 0.05$)

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาเขียนเป็นสมการทำนายดังนี้ สมการทำนายในรูป
คะแนนดิบ คือ

$$Y' = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 \dots + b_k X_k$$

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z_Y = \beta_1 Z_{X1} + \beta_2 Z_{X2} \dots + \beta_k Z_{Xk}$$

เมื่อ Y'	แทน	ค่าของตัวแปรตาม (ภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด)
Z_Y	แทน	ค่าของตัวแปรตามในรูปของคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ (Constant) ของสมการถดถอย
$b_1, b_2, \dots, b_k$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ k ตามลำดับสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เป็นค่าที่ชี้ถึง ว่าเมื่อตัวพยากรณ์ (X) ตัวนั้นเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะ ทำให้ตัวแปรตาม (ค่าของตัวแปรตาม) เปลี่ยนแปลงไป b หน่วย
$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐานของ ตัวแปรอิสระ ตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ k ตามลำดับ น้ำหนักเบต้า (B) ต่างกับ b ตรงที่หน่วยของ B เป็นคะแนนมาตรฐาน ดังนั้น B เป็นค่าที่ชี้ถึงว่า เมื่อตัวพยากรณ์ (X) ตัวนั้นเปลี่ยนแปลง ไป 1 หน่วย คะแนนมาตรฐานจะทำให้ตัวเกณฑ์ (ค่าของ ตัวแปรตาม) เปลี่ยนแปลงไป B หน่วยคะแนนมาตรฐาน
$Z_{X1}, Z_{X2}, \dots, Z_{Xk}$	แทน	คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ k ตามลำดับ
$X_1, X_2, \dots, X_k$	แทน	ค่าของตัวแปรอิสระ ตัวที่ 1 ถึง ตัวที่ k ตามลำดับ
		X_1 = อายุ
		X_2 = จำนวนบุตร
		X_3 = ระยะเวลาการรอคอยการตั้งครรภ์/ การมีบุตรครั้งนี้
		X_4 = ระยะห่างของการตั้งครรภ์ ครรภ์นี้กับครรภ์ก่อน
		X_5 = เจริญใจของการเป็นมารดา ด้านมารดา
		X_6 = เจริญใจของการเป็นมารดา ด้านสามี-ครอบครัว

X_7 = บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา บริบทที่ 1
การมีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชีวิตในช่วง 1-2 ปี
ที่ผ่านมา

X_8 = บริบทเบื้องต้นของการเป็นมารดา บริบทที่ 2
การดูแลสุขภาพภายหลังคลอด

k แทน จำนวนตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ)

สมการทำนายภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$Y' = 17.066 + 0.116(X_1) - 0.041(X_2) - 0.147(X_3) - 0.008(X_4) - 0.358(X_5) - 0.610(X_6) + 1.270(X_7) - 1.489(X_8)$$

สมการทำนายภาวะซึมเศร้าในมารดาหลังคลอด ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z_Y' = 0.148(Z_{X1}) + 0.008(Z_{X2}) - 0.082(Z_{X3}) - 0.005(Z_{X4}) - 0.139(Z_{X5}) - 0.114(Z_{X6}) + 0.256(Z_{X7}) - 0.171(Z_{X8})$$